

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1081800/3

בבית הדין הרבני האזורי באר שבע

לפני כבוד הדיינים:

הרב אהרן דרשביץ – אב"ד, הרב עובדיה חפץ יעקב, הרב אברהם צבי גאופטמן

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד מיכאל זגורי)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד יואל יוספי)

הנדון: חלוקת דירת השקעה הרשומה על שם הבעל

פסק דין

בפנינו תביעה לחלוקת רכוש.

יש להקדים את העניינים שאין בהם מחלוקת:

1. בנושא הפנסיה וזכויות סוציאליות – האקטואר פרופסור רמי יוסף הגיש דו"ח ביום ד' בשבט תשע"ז (31.1.2017).
2. בנושא דירת המגורים ברח' [ל'] – הצדדים הגיעו לידי הסדר בהסכם גירושין אשר קבל תוקף פס"ד ביום י"ב בסיון תשע"ז (6.6.2017).
3. בנושא חשבונות בנק שונים וטענות הודיות של הברחת כספים שדרשו הכרעה משפטית – לקראת חתימת פס"ד מנומק בנושא, התקבלה הודעת ב"כ הצדדים ביום כ"ג בניסן תשע"ח (8.4.2018) שהשכילו להגיע להסכמות לסילוק מלא של כל טענות ודרישות לאיזון כספי הבנק והברחת כספים. הצדדים בקשו לתת להסכמות תוקף של החלטה. בהחלטה נפרדת מיום א' באייר (16.4.2018) ניתנה תוקף של החלטה להסכמות. מִשְׁפָּךְ נותר לנו רק להכריע בנושא דירה נוספת שבמחלוקת, ברחוב רגר [...] בבאר שבע.

א. העובדות וטענות הצדדים

הצדדים נישאו בשנת 1971, טרם חלות חוק יחסי ממוץ, ולכן קיים כלפיהם משטר חזקת שיתוף. לבעל הייתה דירה ברח' [י] שרכש בשנת 1967, טרום הנישואין. בשנת 1977, דירה זו נמכרה, והצדדים רכשו דירה ברח' [ס], שנרשמה בחלקים שווים ע"ש שני הצדדים. בשנת 1992, הצדדים מכרו את הדירה הנ"ל ורכשו מגרש ברח' [ל'], עליה בנו את הווילה בה התגוררו, שאף היא רשומה ע"ש שני הצדדים.

בסוף שנת 1999 (או תחילת 2000) הבעל רכש את הדירה נשואת המחלוקת ברח' רגר, ורשמה על שמו בלבד. הדירה נרכשה בסך של כ-214,000 ₪, ולא שימשה מעולם למגורי הצדדים, אלא להשקעה ולשכירות. בהמשך, ילדי הצדדים גרו בדירה תקופה מסוימת.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לטענת האשה, הדירה נרכשה מפיצויי הפיטורין של הבעל מ... באמצע שנת 1999, שהיו בסך 300,000 ₪ (כאשר 50,000 ₪ מהם שימשו לסילוק המשכנתא שרבעה על דירת הצדדים ברח' [ל']). לטענתה, את כספי הפיצויים יש לאזן, וממילא גם את הדירה, שהיא "תחליף" כספי הפיצויים.

לטענת הבעל לשעבר, הדירה ברח' רגר נרכשה מכספי ירושה מזומנים שקבל ממשפחתו, ואילו שאר פיצויי הפרישה הוצאו לצרכים משותפים אחרים – רכישת רכב, החזר הלוואות, וכו' – ולכן אין לכלול את הדירה באיזון הנכסים. עוד הדגיש את העובדה, שבשונה משתי דירות המגורים של הצדדים שנרשמו ע"ש שניהם, למרות שחלק גדול מהמימון נבע מתמורת דירה שהיתה לבעל טרום נישואין – דירה זו נרשמה על שם הבעל בלבד, והאשה לא ערערה על כך במשך 16 שנה.

לא הובאו הוכחות מוצקות ע"י אחד מן הצדדים מאין נבע הכסף לרכישת הדירה. לטענת הבעל לשעבר, מדובר בכספים מזומנים שהיו ברשות הוריו, דבר אשר מטבע הדברים קשה להוכיח. לטענתו, גם זרק מסמכים ישנים. בדיון ההוכחות ביום כ"ז באלול התשע"ז (18.9.2017) (שורה 102-104) נשאל על כך וענה:

"ש. אתה יכול להביא מסמך לביה"ד שבסמוך לאחר שאביך נפטר נכנס אליך כסף לחשבון בנק שלך שלא קשור לכספי עבודה או זכויות סוציאליות?
ת. לפני שנתיים בדקתי את המחסן והכל זרקתי."

מאידך, ביום ז' בתמוז תשע"ז (28.6.2017) ביה"ד חתם על פסיקתא אשר הסמיכה את ב"כ האישה לקבל מידע ו/או מסמכים מכל מוסד בנקאי בנוגע לכספי הבעל משנת 1989 ועד עכשיו. למרות זאת, לא הגיש ב"כ האישה שום מסמך בנקאי המצביע על שיק, העברה בנקאית, או משיכה במזומן של סכום הנ"ל מכספי פיצויי הפרישה בעת הרכישה. בכך, נשאר הדבר ללא הוכחה ברורה ומכרעת.

בסיכומי הצדדים טענו באי כחם גם טענות משפטיות והלכתיות כלפי רישום דירה על שם צד אחד.

ב"כ הבעל הזכיר מקורות הלכתיים ומשפטיים שהבעל מוחזק בנכס השקעה הרשום על שמו, ושואין להוציא ממנו מספק.

לעומתו, ב"כ האשה האריך להביא מקורות משפטיים מרובים שיש חזקת שיתוף בנכסים שנרכשו במהלך החיים המשותפים כאשר היה מאמץ משותף, ואחרי שקמה חזקת השיתוף, על הטוען לסתור את חזקת השיתוף "להראות כוונה של ממש שלא לשתף את הרכוש".

לטענתו לא הייתה קיימת כל הפרדה רכושית (אולם, נראה לקמן שהדברים אינם ברורים), ולכן קמה חזקת שיתוף.

ב. דיון

מקובל בפסיקה שקיימת חזקת שיתוף בכספי פיצויי פרישה (ראה ע"א 6557/95 ח' אבנרי נ' ת' אבנרי פ"ד נא(3) 541), אך לא הוכח באופן וודאי שהדירה נקנתה מכספי הפיצויים.

כפי שהזכרנו, לא הובאה שום הוכחה מכרעת, מגובה באסמכתא, לגבי מקור מימון הדירה ברח' רגר, האם מכספי הפרישה או מכספי הירושה. בכל זאת, הדעת נוטה יותר לגרסת האשה, כאשר נתייחס לתאריכי הפטירה של הורי הבעל לשעבר (אביו נפטר בשנת 1991, ואמו בשנת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

(2000), מועד רכישת הדירה בסמוך לפרישתו מ... באמצע שנת 1999, ומצבם הכלכלי ומקורות הפרנסה של הורי הבעל לשעבר, וכפי שביאר ב"כ האשה היטב בסיכומיו. בכל זאת, מכלל ספק גמור לא יצאנו, כאשר לכאורה ב"כ האישה היה יכול להוכיח את טענתו מתוך מסמכי הבנק, ולא עשה כן.

אולם, גם אם נאמר שהדירה נרכשה מכספי הפרישה של הבעל לשעבר, יש לציין כי הבעל התחיל לעבוד ב... לפני הנישואין. כפי שמופיע בדו"ח האקטואר, תחילת העבודה הייתה ב-1.9.1963, מועד הנישואין ב-24.10.1971, ומועד הפרישה ב-1.1.1999. נמצא, שהבעל עבד 8.15 שנים לפני הנישואין, מתוך 35.33 שנות עבודה בבנק. נמצא, כי לבעל זכות בלעדית ב-23% מכספי הפרישה, כ-69,205 ₪, שהם מהווים כ-32% מעלות הדירה, אשר נרשמה באופן בלעדי על שמו.

נמצא, שאף אם היינו מקבלים את טענת האשה במלואה, שהדירה נקנתה מכספי הפרישה והייתה כוונת שיתוף בחלקה של האשה בכספים, לבעל לשעבר זכות בלעדית ב-32% מהדירה, והאשה זכאית רק למחצית מהנותר, כלומר 34% מהדירה.

ועדיין יש מקום לדון האם הייתה כוונת שיתוף ברכישת הדירה, מאחר שהדירה נרשמה על שם הבעל בלבד והצדדים היו בסכסוך ובהפרדת רכוש חלקי כבר מספר שנים, וכפי שנבאר. (יש להזכיר שוב שבני הזוג נישאו בשנת 1971, טרם חלות חוק יחסי ממון, ולכן קיים כלפיהם משטר חזקת שיתוף, בו אנו זקוקים לכוונת שיתוף בנכס.)

יש לציין שבשנת 1982 פתח הבעל תיק גירושין. לטענתו, היה זה בעקבות חשד לקשרים עסקיים ואף אישיים של האשה עם גבר זר, מר [ע']. בשנת 1985 האשה פרשה מעבודתה ב... לאחר כעשרים שנות עבודה. הבעל הציג שטר הלוואה מהאשה למר [ע'] אשר נושא תאריך 27.11.1981, שנרשם במטבע זר (להערכת ביה"ד, בשערים של אז ובהצמדה להיום, מדובר בסך כולל של כ-30,000 ₪). לטענת האשה, מדובר בכספי הפרישה שלה מ... וישנה טעות דפוס בתאריך. בפרוטוקול דיון ההוכחות (שורות 176-179):

"ש. את הלווית לו כספים ב-81.

ת. זו טעות דפוס זה היה ב-85.

ש. יש פה כספים בדולרים ופרנקים והוא חתום שהוא קיבל את הכספים.

ת. זה צ'ק של הפיצויים שלי והוא נתן לי את הכספים בערך מטבע חוץ."

טענה זאת אינה סבירה, מכיוון שלא מדובר במסמך מודפס אשר תיתכן בו טעות הקלדה. מדובר במסמך בכתב יד, ותמוה לומר שטעו לרשום תאריך ארבע שנים לפני כן! בנוסף, מסתבר שפיצויי הפרישה של האישה עלו לסכום גבוה יותר. בנוסף, תביעת הגירושין של הבעל בשנת 1982 מורה שהיה קשר המעורר חשד, ואולי גם פגיעה כלכלית, כבר אז.

לכל אורך הדרך, הבעל טען שהאישה רימתה אותו ונטלה מהכספים המשותפים לטובת מר [ע']. בכתב תביעת הגירושין מיום 2.6.2016 טען לקשר כלכלי ורומנטי עם מר [ע']. [אולם, ביום 9.6.2016, בעצת ילדיו, הגיש כתב תביעה מתוקן בו השמיט קשרי האישה עם מר [ע'] ובקש להוציא את כתב התביעה המקורי מהתיק. בכל זאת, בבקשה למתן גילוי מסמכים ביום 6.9.2016 חזר וטען שכולן אמיתיות ורק נשמטו מתוך רצון להגיע להסכם, ובהמשך חזר וטען את הדברים שהושמטו.]

בדיון הראשון, ביום 18.6.2016:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

”ב”כ הבעל: יש כאו טענה לקשר עם גבר זר ואולי אפילו תקופה ארוכה. שמו
[ע’]...”

האשה: לא היה לי שום קשר איתו...

ב”כ הבעל: יש לי מסמך שהיא נתנה למר [ע’] יפוי כח לחשבון שלה...

הבעל: במשך שנים אני רוצה לקיים יחסים עם אשתי והיא מסרבת ומר [ע’]
יום יום אצלי בבית. אני נמצא בבית הכנסת והיא הולכת איתו לאכול סרטנים.
אני שומר את הקלטת יש לי הקלטות ואני לא יכול להתקרב אליה במשך 20
שנה.”

בבקשה מיום 6.9.2016 הציג ב”כ הבעל מכתב בכתב ידי האישה (לא מתוארך) לבנק מזרחי
בה מייפה את כוחו של מר [ע’] לפעול בחשבון שעל שמה בסניף [...] חשבון [...]. [בבקשה מיום
26.6.2017 מצורף עותק רשמי של הייפוי כוח, אך גם שם התאריך אינו קריא. לפי מסמך שהגיש ב”כ האישה ביום
22.2.2018, חשבון זה נפתח ביום 26.3.1997 והוקפא בחודש 4/2007.]

כמו”כ, בבקשה לגילוי מסמכים מאותו יום (בתיק צו גילוי מסמכים 8/) כתב ב”כ הבעל:

”6. בעבר לאישה היה חבר [...] במשך שנים אשר האישה התנהלה על פי
מוצא פיו של אותו אדם.

7. האישה עבדה עם אותו אדם חברה כאמור בקיוסק אשר היה בבעלותו של
אותו אדם, כאשר אותו אדם אמר לה כי מדובר בעסק משותף כאשר הנתבעת
הוציאה את כל כספי הפיצויים שלה מעבודתה בבית החולים.

8. הנתבעת בכל הזמנים הרלוונטיים ניהלה חשבונות בנק בנפרד מהתובע,
כאשר לנתבעת בחלק מהזמנים היו חשבונות בנק יחד עם אותו אדם ו/או
לאותו אדם היה ייפוי כח בחשבונה של האישה.”

בבקשה מיום 26.6.2017 חזר וטען ב”כ הבעל:

”ע”ש האישה כספים רבים אשר הסתירה מהבעל כמו גם בעזות פנים ניהלה
עסקים עם גבר זר אשר העבירה אליו כספים רבים ומעט מהן צוין בנספחים
אשר צורפו להודעה.”

לבקשה זו צירף חשבונית מס זיכוי מסלקום מיום 15.12.2002 עבור התקופה 10/98-10/1
אשר נושאת את השם: ”[פלונית] [ע’]”; דף פירוט תנועות משנת 1991 של חשבון בבנק בינלאומי
הראשון הנושאת כתובת ”[פלונית] כאן לירי [ע’]”; פטורי ערבות של אישה מבנק הנ”ל משנת
1992 עבור הלוואות בסך 4,000 ו-10,000 ₪ למר [ע’] משנת 1986.

לטענת הבעל לשעבר, האישה פתחה עסק עם מר [ע’] מכספי הפיצויים שלה וגם מכספים
משותפים שנטלה, עם חשבון בנק אשר ניהלה על שמה בלבד, ולא שיתפה את הבעל בהם. במסמך
נוסף, שהגיש ביום 17.4.2018 (בתיק צו גילוי מסמכים 8/) טען במרירות: ”אשתי השקיעה למענו
כספים בבניית והקמת קיוסק וטענה שהיא שותפה איתו. אני לא ראיתי מהשותפות הזו ולו שקל
אחד, רק היא השקיעה הרבה כסף מכספנו המשותף”. עוד טען שעבדה איתו כ-30 שנה רצוף
בקיוסק.

גם בדברי האישה בדיון החקירות (שורות 155-159):

”ש. היו לך מס’ חשבונות במהלך השנים?

ת. עבדתי ב... והיה לי חשבון בפועלים לאחר מכן קיבלתי כספי פיצויים
ופתחנו עסק משותף של מסעדה שלושה אנשים אני בעלי ועוד אדם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ש. זה היה רק על שמך?

ת. נכון כי זה היה על הכסף שלי."

בהמשך, גם לדבריה, הבעל לשעבר יצא מהעסק, כפי שאמרה (שורות 191-192):

"ש. נשאלת לגבי העסק שהוקם עם [ע']. מי הגיע להחלטה?

ת. ישבנו שלושתנו אני [ע'] ובעלי לשעבר. היינו שותפים וקיבלנו מסמכים והוא העלים את המסמך שלו שהוא קיבל 15,000 ₪ שהוא קיבל לשטח של הקיוסק וברח מהעסק והותיר אותי לבד."

לעומת טענת האישה, בסיכומי הבעל מיום 26.10.2017 הכחיש כל מעורבות בעסק:

"הרי האישה מודה שקיבלה פיצויים של מעל 20 שנות עבודה ב... והכל מתנהלת עם אדם אחר ובשקר אומרת שגם הבעל לשעבר כי הרי הוכח כי לא היה לתובע כל קשר."

לטענה החוזרת ונשנית של הבעל שהאישה השתמשה בכספי הפיצויים שלה לצורך העסק עם מר [ע'], הגיב ב"כ האישה בבקשה מיום 22.2.2018:

"בעניין כספי פיצויי הפרישה שקיבלה האישה שעה שסיימה את עבודתה ב... – כפי שכבר צורף לתיק הדבר היה בשנת 1985, קרי 31 שנה לפני מועד הקרע. אין ולא ניתן להמציא אסמכתא לגבי סכום הפרישה בחלוף 31 שנים גם לא מהבנק וגם לא ממקום העבודה והכל משום חלוף הזמן."

אף שהוסיף שם שלא נטען על הברחה במשך 30 שנה, ושעל פי הפסיקה אין לטעון כן לאחר כל כך הרבה שנים, בפן העובדתי גרסת הבעל נראית אמינה ועקבית, ואף יש לה תימוכין במסמכים ובדברי האישה עצמה, שהאישה נטלה את כספי הפיצויים שלה (ואולי גם עוד כספים) לצורך עסק שלא במסגרת הקופה המשפחתית.

במכתב אישי של הבעל לשעבר לביה"ד מיום 17.4.2018 (בתיק גילוי מסמכים /8) כתב הבעל לשעבר:

"בשנת 1981 לערך אשתי הכירה אדם בשם [ע'] ... הקשרים ביניהם הלכו והתהדקו והפכו לתכופים יותר ויותר. אשתי השקיעה למענו כספים בבניית והקמת קיוסק וטענה שהיא שותפה איתו. אני לא ראיתי מהשותפות הזו ולו שקל אחד, רק היא השקיעה הרבה כסף מכספנו המשותף [...]"

בשנת 1991-1993 התחלנו לבנות בית פרטי [...]"

[ע'] היה נמצא אצלנו שעות רבות לטפל לבניית קיוסק חדש (בעיקר כשאני לא בבית) ואפשר להגיד שהוא הרגיש כבן בית ואני כאורח לא קרוא. גירשתי אותו מביתי אך לצערי אשתי זעמה ועמדה בתוקף שהיא שותפה מלאה בקיוסק והשקיעה כספים רבים זו מקום עבודתי. הוא יותר לא יבוא הביתה אבל אני הולכת אליו לעבודה לא שואלת אותו [...]"

ככל שחלף הזמן הקשר שלה עם [ע'] הלך והתהדק ונעשה רומנטי יותר ויותר [...]"

אחרי הידיעה אישה נשואה בוגדת מורדת מעל 25 שנים [...] אני כותב מנהל יומנים יום יומי 20 שנה שחלקם גנבה עם קלטות [...]"

גרושתי [פלוננית] עבדה עם [ע'] קרוב ל-30 שנה באופן רצוף יום יום [...] נשאלת שאלה אפוא כל הכסף."

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לטענות קשות ומפורטות אלו של הבעל, הגיב ב"כ האישה בצורה סתמית:

"מעבר לכך כי כל אשר נטען במכתבו של התובע הינו הבל הבלים, גם לא ברור מה נפקותו של מכתב זה [...] כל שנותר הוא מתן פסק דין ביחס לדירה המשותפת."

אך אכן, נפקות גדולה בכל הנ"ל ביחס לדירה. אם כי לא הוצגה בפני בית הדין כל הוכחה לבגידה עם מר [ע'] ולא התקיים דיון בטענה זו מכיוון שבני הזוג הסכימו להתגרש, ואף לא הוכח הדבר שהאישה העבירה את כספי הפיצויים למר [ע'], ישנו עכ"פ בסיס ברור ו"רגליים לדבר" לעסקים חשודים עם מר [ע'] הפוגעים בחזקת השיתוף של בני הזוג.

יש להביא בזה את דברי השופט ברנזון ([ע"א 300/64](#), ברגר נגד מנהל מס עצבון, פד"י, כרך יט (2), ע' 240, 245, [1]), שכתב:

"מובן, שאם מוכח, כי בזמן הרכישה היתה הכוונה שהרכוש יהיה שייך לאחד מבני הזוג, או משותף לשניהם אבל לא בחלקים שווים, כי אז יש לתת תוקף לכוונה זו. אבל בהעדר ראיה על כך, חזקה עליהם כשהם חיים ביחד ואינם שומרים על קו הפרדה ברור בין הרכוש של כל אחד מהם, שהתכוונו לשותפות בחלקים שווים." (הדגשה לא במקור)

[דברים אלו הובאו בעוד מספר פסקי דין, ראה: ע"א 253/65 זהבה בריקר נ' ישראל בריקר פ"ד כ(1) 589; דנ"א 1558/94 ויקטוריה נפיסי נ' סימנטוב נפיסי פ"ד נ(3) 573; תמ"ש (חי) 10640/02 אביטן חביבה נ' אביטן אליהו.]

מכלל הדברים, שכאשר הצדדים שומרים על קו הפרדה בין הרכוש, אין חזקה שהתכוונו לשותפות שווה. ומכיוון שלא מדובר בדירת הצדדים, אלא בדירה נוספת להשקעה, יש להחמיר בנטל ההוכחה על האישה כי אכן הייתה כוונת שיתוף ברכישת הדירה.

כמו"כ, במידה והאישה בוגדת בבעלה, אף על פי שאין להפסידה את זכויותיה שבעבר, הדבר פוגע בשיתוף מכאן ולהבא. כך נפסק בע"א [264/77 דרור נ' דרור, פ"ד לב\(1\) 829 \(1978\)](#):

"נטישת הבית או בגידה עשויות ליצור קרע בין בני הזוג ובדרך זו לשים קץ לשיתוף, אך אין נענשים עליהן למפרע על ידי נטילת הזכויות ברכוש המשותף."

[הדברים הובאו בבג"ץ 8928/06 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים בירושלים, ובעוד פס"ד.]

ואכן, בפסקי דין קודמים של בית דינו וכן בשלושה פס"ד מביה"ד בחיפה (תיקים 585140/2, 879666/4, 1073595/4), מהרכבים שונים, נפסק כי יש לקבוע מועד הקרע מבגידה, שכן אז כלתה השותפות של בני הזוג, עיי"ש.

ואם כי לא הוכחה כלל בגידה בנידון זה, כאמור לעיל, וכפי שהגיב עליהם ב"כ האישה "כי כל אשר נטען במכתבו של התובע הינו הבל הבלים", מכל מקום לעניין חזקת השיתוף טענות הבעל הבוקעות מלבו כאשר טוען שיש לו גם הקלטות מעלים חשש כלשהו, וספק זה מצטרף לשאר הספקות המטים את הכף שיש להטיל את נטל ההוכחה בנדון זה על האישה להראות שהייתה כוונת שיתוף, כאשר הדעת נוטה שהדירה נרשמה ע"ש הבעל במכוון לאור הפגיעה בשיתוף, הן בפן הכלכלי והן בזוגיות.

א"כ, מסתבר לומר שבמקביל לעסק הפרטי של האישה מכספי הפיצויים שלה, שלא שיתפה את הבעל בהם, גם הבעל לא שיתף את אשתו בעסקה זו של רכישת הדירה ברחוב רגר, כאשר התחלף לכספים אלו נמצא כבר בעסק האישה הרשום על שמה. והרי במשך שנים רבות, האישה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

החזיקה חשבון על שמה בלבד, ונוצר קו הפרדה מסוים בין הרכוש. מסתבר שבכוונה מראש הדירה נרשמה על שם הבעל בלבד, והאישה לא שותפה בה, שהרי שלא היה קיים אז "איחוד משאבים" בין כלל נכסי בני הזוג, וכבר היה "קו הפרדה" בין הנכסים ביזמת האישה.

בפרט, דברים הנ"ל מסתברים לאור ההבדל הבולט בין התנהלות הצדדים בדירה זו לבין התנהלותם בשאר הדירות שרכשו. כפי שנאמר, הצדדים הקפידו לרשום את דירת המגורים ברח' [ס'] על שם שניהם, אף שעיקר המימון נבע מהון האישי של הבעל טרום הנישואין. וכן רשמו במשותף את דירת המגורים לאחר מכן ברח' [ל']. ואילו בדירה זו, הקפיד הבעל לרשום על שמו בלבד.

יש לציין עוד, שדווקא לטענת האישה, הדירה נרכשה בעצה אחת, כפי שאמרה בפרוטוקול דיון ההוכחות (שורה 169): "250,000 ₪ סוכם שנרכש דירה נוספת לרווחתנו וקנינו דירה ברגר", ובכל זאת לא דרשה שיירשם גם על שמה. דבר זה אומר דרשני, ומעלה ספק נוסף בכוונת השיתוף בדירה ברח' רגר. זאת, בצירוף העובדה שהצדדים מעולם לא גרו בדירה זו, מעלה ביתר שאת את הדרישה להוכחת כוונת שיתוף.

חריגה זאת בהתנהלות הצדדים מובנת מאד לאור טענות הבעל לשעבר שאשתו ניהלה עסקים וחשבונות לעצמה באותה תקופה. במסמך שהציג ב"כ האישה ביום ז' באדר תשע"ח (22.2.2018), ישנו תיעוד לחשבון האישה בבנק מזרחי טפחות שנפתח בשנת 1997, ולפי דבריה לעיל היה לה לפני כן גם חשבון נפרד בבנק הפועלים.

יש להוסיף, שמאחר ומתערערת חזקת השיתוף של בני הזוג לאור קשריה העסקיים עם מר [ע'], וניהול חשבון פרטי, יש מקום לפקפק אף בחזקת השיתוף של כספי הפרישה של הבעל עצמו החל משנת 1985 עד הפרישה בתחילת שנת 1999, המהווה כ-40%, כלומר, כ-120,000 ₪, נוספים מעבר ל-69,205 ₪ הנ"ל. **אם נאמר כן, כמעט ואין לאשה זכות כלל בדירה, גם אם אכן נקנה מכספי הפרישה.**

ב"כ האישה ציטט מדברי כב' נשיא ביהמ"ש העליון מ. שמגר בע"א 806/93 הדרי נ' הדרי:

"ברישום מעיקרו על שם אחד מבני הזוג (בענייננו, המשיב) אין – כשלעצמו כדי לעגן את טענת ההפרדה הרכושית."

אולם, כאשר נדייק בדברים, המדובר ברישום, שאין בו כשלעצמו הוכחה מספקת לכוונת הפרדה. אולם, לפי המבואר שם, עדיין יש לעובדה זו משקל מסוים, והוא מצטרף לסתור את החזקה ע"י הוכחת משטר הפרדה בניהול הרכוש, כגון בנוגע לחשבונות הבנק, כפי שנאמר שם:

"עיקרו של דבר, אין דרכם של רוב בני הזוג לעגן את יחסיהם בהסכמים מפורשים. אולם סתירת החזקה עשויה להיעשות על-ידי הוכחת משטר הפרדה בניהול הרכוש של בני הזוג. ברישום מעיקרו על שם אחד מבני הזוג (בענייננו, המשיב) אין – כשלעצמו כדי לעגן את טענת ההפרדה הרכושית. יש לעובדה זו משקל מסוים; אולם אם יתר העובדות אינן תומכות בטענת ההפרדה הרכושית – דינה להיכשל.

בתיק שלפנינו, אין חולק כי ביתר נכסי בני הזוג שרר משטר של שיתוף – כך בנוגע למכונת, כך בנוגע לחשבונות הבנק." (הדגשות לא במקור)

עוד יש לציין שבאותו פס"ד מדובר בדירת המגורים של הצדדים, ואף הובא בהמשך הדברים שלאור תצהיר עדות נראה באותו נדון:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

”כי מטרת בני הזוג הייתה לרכוש דירת מגורים משותפת. אי-העברת הדירה שבמחלוקת על שם שני בני הזוג לא באה כנראה אלא מסיבות טכניות (חיסכון בהוצאות רישום).” (הדגשות לא במקור)

כאמור, כאן לא מדובר בדירת המגורים, ומסתבר כי הרישום על שם הבעל לא נבע מ”סיבות טכניות” בלבד, אלא מגמתי, כאשר לאשה היו עסק וחשבונות בנק נפרדים. יש לציין שגם לבעל היה חשבון נפרד, בנוסף לחשבון משותף.

גם פס”ד יעקובי (ע”א 1915/91 אסתר יעקובי נ’ עזרא יעקובי) אשר ב”כ האישה ציטט ממנו, מתייחס בעיקר לדירת המגורים של הצדדים, וכפי שנאמר שם (עמ’ 573):

”ההסכמה שהייתה בין הצדדים, ומצב הדברים, כפי שהיה מובן למשיבה לאור המציאות הכלכלית וכפי שהציגו המערער, היה, שהדירה שייכת לשני בני הזוג בחלקים שווים, וכך גם אמר לה בהציגו מצג שווא בדבר מעשיו וכוונותיו. חזקת השיתוף נלמדת מן הכוונה האובייקטיבית המשותפת של בני הזוג. אורח חייה של המשיבה ותכנון צעדיה הכלכליים מעידים אף הם על תפיסתה את מצב הדברים ככזה. הבעל ידע כי היא מסתמכת על ההסכמה המשותפת והוא טיפח את אמונתה במצב דברים זה.” (הדגשה לא במקור)

כל זה לא שייך בתיק זה, כאשר לא מדובר בדירת המגורים, ואף האישה תכננה את “צעדיה הכלכליים” אחרת וניהלה עסק וחשבון בנק נפרד הרישום על שמה. לטענת הבעל לשעבר, אף מנעה האישה מהבעל כל מידע בנושא חשבונותיה הפרטיים.

לאור צדדים אלו, הדעת נוטה בתיק זה, שאין לקבוע כנקודת מוצא שיש חזקת שיתוף בדירה זו, ולכן נטל ההוכחה על האישה להראות כוונת שיתוף בה. וכיון שלא מדובר בדירת מגורים, אלא בדירה להשקעה, אין לנו להקל ברמת ההוכחה. האישה לא עמדה בנטל ההוכחה, ומעבר לעובדה שהדירה נרכשה בתקופה המשותפת, לא הוכיחה כוונת שיתוף בה כפי הצורך.

יש להדגיש ולהבהיר שדברינו אמורים גם לאחר הודעת הצדדים שסילקו בהסכמה את כל טענות הברחות הרכוש וכו’. גם אם התחשבנו הצדדים במסגרת ההסכמה בפיצויי הפרישה של האשה ובעסקיה הפרטיים, הדבר אינו משפיע על הספקות שעולים ביחס לדירה, הן לגבי מקור המימון (אם מכספי ירושה אם מכספי פיצויים), והן לגבי כוונת השיתוף בנכס נכון לשעתו בעת הרכישה ע”י הבעל בשנת 2000-1999, הן מחשש חוסר הקופה המשותפת והן מחשש הפגיעה בחיי הזוגיות.

יש להבהיר עוד, שאם נקבע שאין לאשה זכות בדירה לאור חוסר כוונת שיתוף, אין לה זכות כלשהי אף להחזר חלקי בכספי הפרישה של הבעל (אף אם הבעל השתמש בכספי הפרישה לרכוש את הדירה), שכן החזר כספי כזה כלול בהסכמת הצדדים הנ”ל מיום כ”ג בניסן תשע”ח (8.4.2018) אשר קיבל תוקף פס”ד, שמטרתה היא:

”לסילוק מלא ומוחלט של כל טענה ו/או דרישה ו/או תביעה של כל צד כנגד משנהו בגין איזון כספי חשבונות הבנק ולרבות טענות הודיות בדבר הברחת כספים מהתא המשפחתי.” [הדגשה לא במקור]

באותה מדה שאם היינו קובעים שלאשה זכות במחצית הבית לא הייתה לבעל כל טענה ותביעה כלפי כספי הפיצויים של האישה לאור הסכמתם, כך אם נקבע שלבעל זכות מלאה בבית אין לאשה כל טענה ותביעה כלפי כספי הפיצויים של הבעל לאור הסכמתם.

מ”מ, לאור כל הספקות הנ”ל שהעלנו, ולאור טענותיהם הסותרות של הצדדים, הן במישור העובדתי של מימון הדירה והן במישור המשפטי של כוונת שיתוף, נראה לנו נכון לפשר בדבר.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לכן, כפשרה, ביה"ד קובע שלבעל לשעבר זכות בלעדית בבעלות על הדירה, אך עליו לפצות את האישה ולשלם לה את מחצית עלות הדירה אשר ייתכן שנבע מחלקה בכספי הפרישה (וכחלק מהפשרה, אף יש להצמיד למדד. אמנם היה מקום לדון במישור העקרוני אם ניתן להצמיד חוב למדד לפי ההלכה, וזאת עקב איסור ריבית, אך במקרה זה ההצמדה היא מכוח וכחלק מפשרה כוללת). סך זה הוא כ-72,400 ₪ (לאחר ניכוי 69,205 ₪ מכספי הפרישה, אשר לכל הדעות אין לה בהם כל זכות, כיון שהם עבור השנים טרום נישואין), ובהצמדה למדד, סך כ-95,000 ₪.

בזאת תמה חלוקת הרכוש בין הצדדים.

ג. מסקנה

לאור כל הנ"ל, ביה"ד קובע:

- א. זכות הבעלות בדירה ברח' רגר [...] נשארת בלעדית לבעל.
- ב. כפשרה, על הבעל לפצות את אשתו בסך 95,000 ₪ כנגד כל זכות וטענה אפשרית שיש לה לחלק בדירה. עליו לשלם סך זה תוך 30 יום.
- ג. יש להודיע לאקטואר שלאור הסכמת הצדדים ופס"ד זה, אין צורך בהשלמת חו"ד שלו.
- ד. יש לסגור את התיק.

פסק הדין מותר לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של בעלי-הדין.

ניתן ביום כ"ג באייר התשע"ח (08.05.2018).

הרב אברהם צבי גאופטמן

הרב עובדיה חפץ יעקב

הרב אהרן דרשביץ – אב"ד